

Sẽ ra đi của John Bolton có thay đổi chính sách đối ngoại của ông Trump?

Thứ sáu, 13 Tháng 9 2019 10:15

Sẽ ra đi của ông Bolton sẽ có những tác động lên những vấn đề đối ngoại nội tâm mà ông Trump đang tập trung giải quyết như vấn đề rút quân khỏi Afghanistan, phi hạt nhân bán đảo Triều Tiên và vấn đề Venezuela.

Trump đã viết trên Twitter: "Vào tối qua tôi đã thông báo John Bolton rằng sẽ phớt lờ của ông ấy đã không còn cần thiết". Nguồn ảnh: Oliver Contreras/The Washington Post/Getty Images

Ngày 10/9, Tổng thống Mỹ Donald Trump đã tuyên bố sa thải cựu an ninh quốc gia thứ ba của mình là cựu đặc sứ John Bolton. Ông viết trên Twitter: “Tôi đã thông báo với John Bolton rằng công việc của ông ấy không còn cần thiết tại Nhà Trắng nữa. Tôi rất bất đồng với nhiệm vụ xuất của ông ta, và một số người khác trong chính quyền cũng có quan điểm giống tôi. Vì vậy, tôi đã yêu cầu John đi đến quê nhà, và nó đã được giải quyết vào sáng nay”.

Vụ việc xảy ra chỉ vài giờ trước khi diễn ra một cuộc họp báo chung đặc biệt có Bolton, Ngoại trưởng Mike Pompeo, Bộ trưởng Tài chính Steven Mnuchin để thông báo vụ việc liên quan nhánh Al Qaeda tại Syria vào danh sách trừng phạt kinh tế.

Nicholas Heras, người thường xuyên tiếp cận với các quan chức Mỹ phụ trách chính sách kinh tế, cho biết bản thân ông này đã không liên quan nhiều đến việc sa thải ông Bolton. Nghiên cứu sinh thạc sĩ Trung tâm vì một nền An ninh Mỹ mới nói với National Interest: “Mỹ đã cân nhắc vụ việc sa thải này trong một thời gian rồi”.

Phát biểu về sự ra đi của Bolton trong cuộc họp báo đã bố trí trước mặt người, cả hai quan chức nói các đầu cuối nói: “Tổng thống có lý khi làm như vậy, ông ấy đã trao quyền cho người mà ông ấy muốn”, Pompeo nói; “Quan điểm của Tổng thống về cuộc chiến Iraq và với cựu Bolton rất khác nhau”, Mnuchin nói thêm.

Sự việc này đã gây ra một số tranh cãi về tiến trình hòa bình ở Afghanistan. Trump lâu nay vẫn ủng hộ một số rút quân khỏi đất nước này, và nhiệm vụ qua chính quyền đã tham gia các cuộc thảo luận với Taliban. Danny Sjursen, người phụ trách các chuyến công du đến Iraq và Afghanistan nhận định: “Thật thú vị khi quan sát các cựu an ninh của Trump. Có một nhóm tam hùng: Một là những người phụ trách rút quân khỏi Afghanistan những lời làm điếu này với sự ủng hộ của truyền thông; Thứ hai là nhóm các cựu an ninh quốc gia tân báo chí, chính là Bolton và Pompeo. Họ phụ trách điếu này bởi vì tất cả những cựu là phụ trách bất cứ thứ gì nói về việc Mỹ rút quân hay sự vắng bóng của chế độ nhà can thiệp”.

Brett McGurk, đặc phái viên của tổng thống phụ trách liên minh chống IS dưới thời cả hai tổng thống Barack Obama và Donald Trump, đã trích “tiến trình liên lạc” của cả hai nhóm cựu an ninh quốc gia này. Ông phát biểu tại một sự kiện ở Viện Brookings, ba giờ sau khi Bolton bố trí: “Chưa bao giờ có một tiến trình an ninh

quốc gia nào thực sự kết nối với từng từng”.

Sjursen không tin là những câu hỏi cho sự rút quân khỏi Afghanistan thực sự đã chốt, do bản chốt báo động của ông Trump, và sự ra đi bất ngờ của cố gắng đồng lòng Bolton. Ông nói với National Interest: “Tôi cho rằng ngay từ đầu ông ấy đã yếu kém trong việc trí tuệ an ninh của mình”.

Sự ra đi của Bolton, một thành phần diều hâu và theo chủ nghĩa đơn phương trong chính sách đối ngoại, đã mở ra những tiềm năng cho những sự đột phá trên nhiều mặt trận. Trita Parsi, Phó giám đốc điều hành Viện Quincy, nhận định: “Đây có thể là một sự phân ánh thực tế rằng Trump muốn theo đuổi đồng lòng với ngoại giao trong một sự vận động, và điều này sẽ rất khó khăn với ông nếu có một nhân viên chuyên phá hoại trong đội ngũ, đặc biệt là một con cáo ở trong nhà. Điều này thể hiện một sự giằng dụa của Trump”.

Ông nói thêm: “Sự sụp đổ của các cuộc đàm phán ở Afghanistan đã khiến Trump không còn nhiều tiềm năng đột phá những chiến lược ngoại giao trên khắp các mặt trận: Afghanistan ít nhiều đã không còn khả thi, Israel/Palestine càng không khả thi, Triều Tiên thì chông đi đến đâu, Trung Quốc cũng vậy. Iran có thể là một trong những nơi ông đang nhắm đến. Và để làm được điều này, ông cần sự hỗ trợ của Bolton”.

Pompeo vừa nhận lời mời họp báo ở Nhà Trắng rằng Trump đang để ngỏ khả năng gặp gỡ Tổng thống Iran Hassan Rouhani.

Trong khi đó, Ken Silverstein, cựu biên tập viên của Tạp chí Harper's, nhận định rằng nếu không có Bolton, nó lúc đã chốt yếu của chính quyền trong việc lo ngại trên chính phủ Maduro ở Venezuela càng trở nên bất khả thi hơn. Ông nói: “Sự việc này là một tin xấu với phe ủng hộ sự thay đổi chế độ ở Venezuela. Ông ấy từng là tiếng nói đi đầu trong chính quyền Trump ủng hộ sự thay đổi chế độ. Ông ta không hề che giấu điều đó. Ông chắc chắn là một nhân vật mạnh mẽ nhất trong chính quyền ủng hộ sự thay đổi chế độ. Vì vậy, điều này sẽ khiến khả năng này suy yếu”. Silverstein nói thêm: “Nếu Trump loại bỏ Bolton, ông ấy sẽ không chọn một người tân báo thủ khác. Vì vậy, trong vận động Venezuela, điều này đồng nghĩa là câu hỏi cho một sự thay đổi chế độ đã bị giếm đi”.

Có lẽ sự thay đổi lớn nhất trong chính sách có thể xảy ra trong vấn đề Triều Tiên. Trung tá Daniel Davis, nhà nghiên cứu kỹ thuật quân sự và quan nghiên cứu ưu tiên Quốc phòng, nhận định: “Mọi thứ hiện nay đều có thể xảy ra. Triều Tiên rất muốn đàm phán, bởi các lĩnh vực phát đang rất khốc liệt. Và nếu có bất cứ cái gì nào đó họ có thể quay lại thời điểm lớn nhất thì họ sẽ nắm lấy. Họ đã cảm thấy bị bỏ rơi ở Hà Nội bởi mọi thứ dường như đã đi theo hướng rất tích cực sau một năm đàm phán được thời điểm đó. Bolton chính là kẻ mà Triều Tiên sợ hãi vì đã ngăn đường”.

Cái tên Biegun đã bắt đầu trở thành một ứng viên tiềm năng để thay thế Bolton, mặc dù Davis cho rằng điều này là không thể. Ông nói: “Phần lớn những người dành cho ông ý nghĩ là chức Thủ tướng Ngoại giao, mà tôi cho là ông cũng đang được cân nhắc một cách nghiêm túc. Tôi nghĩ Biegun sẽ phù hợp hơn với vị trí này. Tôi không nghĩ ông ý nghĩ khôn ngoan để làm cái việc cho Trump”.

Từng từng cho biết một số vấn đề an ninh mới sẽ được đưa ra chọn và công bố vào tuần sau.

Mark Perry đã nói với National Interest về các ứng viên tiềm năng: “Một nhân vật sẽ được đưa ra đoán là Fred Fleitz, song tôi không nghĩ vậy. Fleitz từng là Chủ tịch của Bolton tại Hội đồng An ninh Quốc gia khi nắm ngoại, và được coi là bạn thân nhất của Bolton. Khó có khả năng ông sẽ được chọn để thay thế Bolton”.

Perry cũng nhắc đến Douglas Macgregor, người từng được Fox News đưa vào danh sách cho vị trí này.

Trong khi đó, Tổng thống Jack Keane, một nhân vật trẻ của Washington, cũng được đề xuất là một ứng cử viên tiềm năng cho Bolton, mặc dù Perry tin là ông sẽ nắm giữ vai trò của một nhân vật trẻ khác: “Người nắm lá phiếu phải quyết định đây chính là Jack Keane. Trump thường xuyên bàn bạc với ông ấy”.

Có một yêu cầu là người thay thế Bolton phải hợp tác tốt với ngoại giao. Perry nói: “Pompeo đã dành nhiều thời gian để lo lắng về Bolton. Vì vậy đó một nhiệm vụ thời gian

và gây ra sự bất ổn trong bộ máy an ninh quốc gia. Chúng tôi không muốn điểu này lặp lại, Tôi cho là bất kể ai được lựa chọn sẽ phải hợp tác với Pompeo, và trong một số trường hợp còn phải phớt lờ ông ấy. Pompeo là một nhân vật rất cứng rắn trong chính quyền”.

Hunter DeRenses và Matthew Petti đều là phóng viên của tờ [National Interest](#). Bài viết được đăng trên trang [National Interest](#).

Vấn Công (gt)